

● Faktablad

Handledare och språkutveckling

Ett kompetent handledarskap kan bidra till att praktikanter, elever och studenter väljer att söka sig till yrket, och att den som är nyanställd utvecklas i sin roll och stannar kvar på arbetsplatsen. Om handledningen ska ge önskat resultat behöver handledaren dels ha goda yrkeskunskaper, dels en handledarutbildning. Dessutom är kunskap om språkinläring väsentlig för att kunna handleda den som behöver utveckla sin svenska, eller har läs- och skrivsvårigheter.

Insatser som ger resultat

Handledarens roll på arbetsplatsen är att ge en god introduktion till yrket, arbetsplatsen och arbetsuppgifterna. Handledarrollen innebär också att synliggöra kopplingen mellan det dagliga arbetet och utbildningens innehåll, och att bidra till att praktikanten och den som är nyanställd utvecklar sin yrkeskunskap. Dessutom är handledaren ofta chefens förlängning i den dagliga verksamheten.

Med rätt bemötande kan handledaren bidra till att den som är ny snabbare blir inkluderad i den sociala gemenskapen, och i arbetsplatsens språkbruk och sociala koder. Hur praktikanten/den nya medarbetaren blir bemött av handledaren kan vara avgörande för ett framtida yrkesval, och för möjligheten att få en anställning. Därför spelar handledarens kompetens en viktig roll även ur ett rekryteringsperspektiv.

För att handledarens insatser ska ge resultat är det viktigt

- Att handledarens bemötande bidrar till att praktikantens/den nya medarbetarens professionella färdigheter lyfts och utvecklas.
- Att handledaren har kunskap om hur man på ett medvetet sätt reflekterar och samtalar om upplevelser och förståelse i olika situationer på arbetsplatsen.
- Att handledarens bemötande och kunskaper bidrar till att praktikanten/den nya medarbetaren snabbare lär sig yrket och arbetsplatsens kultur.
- Att handledaren bidrar till att praktikantens/den nya medarbetarens kunskaper och färdigheter kommer hela arbetsplatsen till godo.

Handledarens kompetens

Att handleda är ett kvalificerat uppdrag som ger bättre resultat om handledaren har en utbildning i handledarskap. Professionell handledning, med tid och plats för reflektion och erfarenhetsutbyte, är en problemlösande,

● Faktablad – Handledare och språkutveckling

enande och stressreducerande insats. Arbetsgivare som har satsat på att utbilda handledare vittnar ofta om att utbildningen borgar för att handledningen sker under trygga och kvalitetssäkrade former.

”När vi har utbildade handledare får vi en bättre struktur för introduktion där vi säkerställer att nya medarbetare får en helhetsbild av verksamheten, och där bemötandet kvalitetssäkras. De nyanställda medarbetarna kommer även snabbare in i jobbet och blir självgående i sina arbetsuppgifter.”

Kunskaper om språk en nyckelfaktor

När handledaren tar emot praktikanter och nyanställda med svenska som andraspråk är kunskap om hur vuxna lär sig ett nytt språk en nyckelfaktor. Handledarens kunskaper om språkinlärning bidrar dels till att språk- och yrkeskunskaperna utvecklas samtidigt, dels till att kommunikationen mellan handledaren, praktikanter och nya medarbetare fungerar bättre. Kunskaper om språk bidrar också till att utveckla kommunikationen på arbetsplatsen som helhet.

På arbetsplatser där det finns språkombud kan handledare och språkombud med fördel samarbeta, och tillsammans med chefen utforma och anpassa handledning och språkstöd utifrån arbetsplatsens behov.

Det finns idag handledarutbildningar vars innehåll omfattar även språkutveckling, sociala koder och hur man lär sig ett nytt språk som vuxen. De hålls av Sobona och Vård- och omsorgscollege.

Läs vidare

- Faktablad – Lära sig ett nytt språk som vuxen
- Faktablad – Sociala koder arbetsmiljö och språkutveckling
- Faktablad – Medarbetarsamtal om språklig förmåga

Underlag till Faktablad – Handledare och språkutveckling

Gunilla Kajrup-Aspeborg, beteendevetare med inriktning på ledarskap, team och organisation.

